

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 34.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 øvru á
1. síðu, 30 øvru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 2. september 1944.

Bláðið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

18. árg.

Friður — og hvat verður so?

Tekin eru til, at kriggið í Europa verður endað í vetur.

Hvat verður so?

Tað er tann stóri spurningurin íð darrar í vón, íva og ótta hjá hvørjum hugsandi manni kring heimin.

Hjá okkum litlu tjóðini her úti í Atlantshavinum ræður kanska mest ívin og óttin. Vit kunnu so stuttan tein avgera okkara lagnu.

Men tað ræður somikið meiri um hjá okkum at vera vakín, meiri enn hjá nakrari aðrari tjóð. Vit hava at kalla einans høvðið og hendurnar at lita á. Ongar tiltakskeldur at oysa úr. Eingi ríki-demi úttan tey, ið kunnu takast úr havinum. Landið sjálvt kann einans fæða ein litlan part av okkum, kanska $\frac{1}{5}$.

$\frac{1}{5}$ av 27000 sálum! Ein dropi! vil ein fremmandur rópa.

Satt. Ein dropi í mannavinum.

Men ein dropi, ið tó er so stóru, at land okkara orkar ikki at bera meiri, um havið verður stongt.

Um havið verður stongt!

Eitt ræðuligt útróp. Ein ræðulig setning.

Er meguleiki fyri, at havið verður stongt fyri smátjóðunum?

Tað var við at vera stongt, áðrenn hesin nú áleikandi bardagi brast á.

Island, Føroyar og Noreg høvdu mist rættin til at veiða fisk við tí, at tey stóru londini sýttu at keypa meiri enn ein litlan viðfáning av veiðini.

Verður tað aftur tað sama, tá ið nú friður verður, og tær stóru tjóðirnar sum Bretland, Týskland og Frakland kunnu fara aftur at veiða fisk við nútímans veiðuførum og veiðuambodum?

Hendir tað, at Bretar, Týskarar og Fransar eins og Hálandarar og Belgiumenn siga, at teir skulu leggja út í fiskivinnu av øllum alvi, og at teir skulu hava fyrsta rættin til heimlandsmarknaðin, so eru vit og Íslendingar útstongdir frá fiskamarknaðinum í hesum londum.

Og hvat vil tað siga at vera útstongdur í hesum londum?

Vit kunnu veiða saltfisk verður kanska so svarað.

Men Spanverjar, Portugisarar eins og Ítaliumenn høvdu undan krignum við miklum idni tikið upp spurningin sjálvir at veiða tann fisk, ið teir høvdu brúk fyri.

Og um teir nú gera tað!

Hvat so?

Ja, tá er bert eitt at gera — ráða okkara ungdómi at fara úr Føroyum.

Vit kunnu ikki lokka hann at verða í hesum oyggjum fyri at freista vesældóm, »degeneratió«, hungur og hall.

Men — latum okkum tó ikki missa mótið.

Teir, ið hava ábyrgdina í teim stóru londunum, hava talað fyri at skapa livslíkindi í øllum londum, eisini teim smáu. Teir hava sagt seg at hava ábyrgd fyri eisini teim smáu tjóðunum sum Føroyum og Íslandi. Teir megu tí fara til eina skipan, ið tryggjar okkara fólk meguleika at arbeiða á havinum og at vinna so væl, at tað av sonnum kann verða sagt, at eisini Føroyingar skulu vera óttaleysir fyri fæði og klæði, húsi og heimi og øllum tí, ið ein ungur maður og ein ung kvinna dreyma um sum minsta málið fyri, hvat ið livið eigur at geva einum.

Til Føroya fólk!

Arbeidsmannafelagið „Roynd“ sigur her við Føroya fólk frá, at tað einki kol letur út av bygdini, so leingi vit eru undir konsisatiónsrætti „Føroya Kol“.

Hvalbør 30. august 1944.

Arbeidsmannafelagið „Roynd“.

Vacuum Oil Company.

Vi har Lager af dette Firmas over hele Verden anerkendte Smørelser i følgende Kvaliteter:

Almindelige Skibsmotorer:

Rubrex Marine Oil 110 (svær) i Tønder.
Rubrex Marine Oil 75 (mellem) i Tønder.

Dieselmotorer:

Gargoyle DTE Marine Oil extra heavy i Tønder.
Gargoyle Vacme Marine Oil extra heavy i Tønder.
(Sidstnævnte to Olier er desuden særdeles anvendelig til almindelige Skibsmotorer, hvortil særlig fin Olie er paakrævet).

Baademotorer (Dæksbaade):

Rubrex Marine Oil 25 i Tønder.

Baademotorer (små) og Automobiler:

Mobiloil A, i Dunke 4 5 Gallons.
Mobiloil AF, i Dunke 5 Gallons.
Mobiloil BB, i Dunke 4 1 Gallon, 5 Gallons og 10 Gallons.
Mobiloil C, (Gearolie) i Dunke 4 1 Gallon.

Dampmaskiner:

Maskinolie, Gargoyle Komo Marine Engine Oil i Tønder.
Cylinderolie, Gargoyle Marine Cylinderoil Oco i Dunke 4 5 Gallons.
Cylinderolie, Gargoyle Marine Cylinderoil Rapus i Dunke 4 5 Gallons.

Desuden haves paa Lager Konsistensfedt og Stævnørsefædt i Dunke 4 12,7 kg.

A/S Balslev & Co.

TIL BRETAR

Tað kann ikki verða sagt annað enn at tað hevur runnið væl saman millum Føroyingar og tað bretska herliðið.

Tað kann heldur ikki verða sagt at vit hava verið annað enn vinarliga tiggjaðir av bretska stjórnini. Tað er tó rætt, at eisini vit á hesum útskerjum hava saknað ymist, sum okkum tørvar til endurnýggjan og útviklan av okkara vinnulivi á sjónum eins og á landinum. Sammet við tey tíðindi ið koma úr Íslandi hava teir verið betri farnir við viði, motorum og øðrum til skipabygging. Nú sigst eisini, at í Íslandi trýtur ikki við skóm, leðri og klæðum. Vit hava í hvussu er í teim fyrstu árunum ikki haft trot uppá hesar vørur. Men nú er trot. Hetta trot botnar kanska mest í, at vit hava loyvt bretska hermonnum at keypt skógvar og klæði sum teimum hevur staðið hugur á. Ein partur er so statt farin aftur til Bretlands. Hetta vóna vit, at tit Bretar hava í huga, tá ið tit viðgera spurningin, hvat ið tit skulu loyva at verða flutt higar til landið.

Okkum trýtur við. At kalla øll húsabygging er stegjað. Nýbygging av skipum kann heldur ikki fara fram. Okkum trýtur at fáa motorar at skifta við teir gomlu, veiku og útslitnu í skipum okkara. Fiskivinnan er jú sjálvur livstráðurin hjá Føroyinginum. Hvussu ræðuliga illa vit eru staddir afturimóti Íslandi kunnu tit Bretar skilja, tá ið tit meta saman skipatapið hjá teimum saman við okkara og kanna eftir, hvørji skip Íslendingar hava fingið av nýggjum og hvørji skip vit hava fingið. Tað kann av sonnum verða sagt, at Íslendingar hava sloppið at fulldubba seg til eitt ágrýtið arbeiði á havinum aftaná kriggið, meðan vit liggja lavnir, hava einans gomul skip, sum flest eru heilt óbrúklig til nútímans veiðu, mest vegna motorkraftina.

Vit Føroyingar meina, at tit Bretar hava strongt tað heiti yvir fyri okkum, at vit ikki skuldu vera

**Føroya mælaskala skald
hitla tygum í „Sosial-
inum“. Teknið tygum
nú!**